فصلنامه پژوهشهای سیاسی جهان اسلام، سال پنجم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹٤، صص ۱ -۲٦

DOI: ۱۰.۲۱۸۵۹/priw-۰۶۰۱۰۱

رویکرد فرهنگی ایالات متحده امریکا در عراق ۲۰۱۴
(تحلیل محتوای فعالیت‌های آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده در عراق)

غلامرضا خواجه سروی [۱]
دانشیار گروه علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبایی تهران (نویسنده مسئول)
محمدباقر حکیم [۲]
کارشناسی ارشد مطالعات عراق دانشگاه تهران
داریوش درویشی [۳]
کارشناسی ارشد معارف اسلامی و علوم سیاسی دانشگاه امام صادق (ع)

تاریخ دریافت: ۱۳۹٤/۱۰/۱۲ **تاریخ پذیرش: ۱۳۹٤/۱۱/۲۳**

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

چکیده
جنگ سال ۲۰۰۳ عراق آغاز نفوذ و اثرگذاری همزمان سخت و نرم ایالات متحده بر این کشور بود. پس از خروج نظامیان امریکایی و اتمام حضور فیزیکی و سخت ایالات متحده در عراق، این کشور نفوذ خود را از طریق دیپلماسی فرهنگی و قدرت نرم استمرار داد. آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین ابزارهای دیپلماسی فرهنگی در کشورهای در حال توسعه و به‌خصوص عراق از همان سال ۲۰۰۳ فعالیت‌های خود را در عراق آغاز کرد. در سال ۲۰۱٤ این آژانس فعالیت‌هایش را در قالب هشت پروژه اصلی اجرا کرده بود. در این مقاله ضمن تبیین تغییر رویکرد ایالات متحده پس از خروج نظامی از عراق، با روش تحلیل محتوا به بررسی فعالیت‌های آژانس در سال ۲۰۱٤ پرداخته و بر اساس آن رویکرد فرهنگی ایالات متحده در عراق ۲۰۱٤ استنباط شده است. تمرکز آژانس بیشتر بر آموزش کادر اجرایی- مدیریتی و مسئولان حکومتی عراق بوده و اغلب آموزش‌های کارگاهی اجرا شده است. پرداختن به مسئله بیکاری و مهارت‌آموزی نیز در اولویت این آژانس بود. تمرکز بر فعالیت‌های مرتبط با حوزه سیاسی و همچنین فعالیت قابل‌توجه در استان‌های توسعه‌یافته بغداد، اربیل و بصره نیز در برنامه‌ها برجسته بود. حمایت از برخورد عادلانه با اقشار آسیب‌پذیر و ممانعت از تضییع حقوق آن‌ها از دیگر اولویت‌های آژانس بود. هماهنگی بسیار بالا با مسئولان عراق سبب شده بود کهنهادهای حکومتی عراق بیشترین پشتیبانی را از فعالیت‌های آژانس صورت دهند.

واژه‌های کلیدی: ایالات متحده امریکا، عراق، آژانس توسعه ایالات متحده USAID، دیپلماسی فرهنگی، قدرت نرم.

1. r-khajehsarvi@yahoo.com
2. bagherhakim892@gmail.com
3. da.darvishi@gmail.com

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

مقدمه

جنگ سال ۲۰۰۳ عراق که یکی از مهم‌ترین حوادث در ابتدای قرن ۲۱ به شمار می‌رود، مقدمه‌ای برای نفوذ و اثرگذاری ایالات متحده در این کشور بود. ایالات متحده از فوریه سال ۲۰۰۳ مهیای جمع‌آوری اسناد به منظور جلب حمایت شورای امنیت سازمان ملل برای حمله به عراق شد و در نهایت به دلیل ارائه اسنادی ضعیف نتوانست اجماعی بین‌المللی را برای آغاز جنگ علیه عراق و در نتیجه نظر مثبت شورای امنیت به دست آورد(غوردن و ترایتور، ۱٤۲۸ق: ۱۹۹ و ۲۰۱). با این حال در روز ۲۰ مارس ۲۰۰۳ جنگ «آزادی عراق» با مشارکت مستقیم ارتش ایالات متحده، انگلستان و لهستان و همراهی نیروهایی از ۲۹ کشور دیگر آغاز شد و در ۹ آوریل سال ۲۰۰۳ میلادی نیروهای ائتلاف با کمترینخسارات وارد بغداد شدند(لطیف الزبیدی، ۲۰۰۸: ۱۷۱- ۱۷۵).البته جرج بوش،رئیس‌جمهور وقت ایالات متحده، در اثنای جنگ و برای نخستین بار هدف خود از آغاز جنگ را تغییر رژیم عراق برشمرد (لوران، ۲۰۰۳: ۱۲۲).

دولت بوش هیچ برنامه‌ای برای عراق پس از اشغال نداشت و لذا به دلیل عدم شناخت و آگاهی عمیق از شرایط اجتماعی عراق، مکرراً استراتژی خود را تغییر داد؛ تا جایی که با مخالفت‌های سیاستمداران و نخبگان و افکار عمومی مردم امریکاو بسیاری از کشورهای منطقه و جهان مواجه شد. از سوی دیگر هیچ نشانی از عواملی که بهانه آغاز جنگ از سوی ایالات متحده بود، در عراق پیدا نشد.

به دنبال تشکیل کمیته بیکر- همیلتون مرکب از ۱۰ سیاستمدار باسابقه از دو حزب جمهوری‌خواه و دموکرات در سال ۲۰۰٦ و بررسی دقیق اوضاع عراق، اعلام شد که سیاست‌های دولت بوش در عراق موفق نبوده است و لذا به دنبال سیل انتقادات سرانجام بوش نیز در ۱۰ ژانویه ۲۰۰۷ پذیرفت که استراتژی این کشور در عراق درست نبوده است و از همان تاریخ بحث توافقنامه خروج ایالات متحده از عراق و تغییر رویکرد آن از حضور نیروهای نظامی(قدرت سخت) به صرف استمرار برنامه‌های دیپلماسی فرهنگی و قدرت نرم در عراق مطرح شد.

این توافقنامه مبتنی بر همکاری عراق و ایالات متحده در زمینه‌های کشاورزی، تجارت و بازرگانی، فرهنگ، اقتصاد، آموزش، انرژی، بهداشت، امنیت سرزمینی، امور داخلی، دادگستری

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعية دراسات العالم الاسلامي
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

و حمل و نقل بود و در تاریخ ۲۰۰۸/۱۱/۲۷ به تصویب پارلمان عراق رسید و با خروج کامل نیروهای ایالات متحده در سال ۲۰۱۱ رویکرد جدید آن در عراق آغاز شد.

در این مقاله ضمن بیان تغییر رویکرد ایالات متحده در زمینه اعمال قدرت و اثرگذاری بر عراق جدید (از اعمال همزمان قدرت سخت و نرم به اعمال قدرت نرم و دیپلماسی فرهنگی) به معرفی یکی از نخستین و اصلی‌ترین نهادهای دیپلماسی فرهنگی ایالات متحده در عراق پرداخته شده است و در ادامه با هدف یافتن رویکرد ایالات متحده در عراق سال ۲۰۱٤،نوبت به تحلیل برنامه‌ها و فعالیت‌های سال ۲۰۱٤ این نهاد در استان‌های مختلف عراق می‌رسد.

۱. چارچوب مفهومی

۱-۱. قدرت و اعمال قدرت

«قدرت مجموعه منابع و ابزارهای اجبارآمیز و غیراجبارآمیزی است که حکومت‌ها برای انجام کارویژه‌های خود از آن‌ها بهره‌مندند و آن‌ها را به کار می‌برند» و آن را می‌توان روند تأثیرگذاری بر سیاست‌ها و اعمال دیگران از راه محروم‌سازی (واقعی یا تهدیدی) در شرایط مخالفت و عدم همراهی با سیاست‌های مورد نظر برشمرد (قربانی و رَوَن، ۱۳۹۳: ۳۱).

بر اساس دیدگاه رابرت دال و کارل دویچ، یکی از ویژگی‌های عمده قدرت، توانایی نفوذ بر دیگران است و عنصر مهم در قدرت، توانایی تعیین رفتار دیگران بر اساس خواست خود و به‌رغم مخالفت آنان است (عالم، ۱۳۸۲: ۹۱ و ۹۵). لاسول نیز قدرت را صورت خاصی از اعمال نفوذ دانسته است (lasswel & Kaplan, 1950: 76). لذا اعمال قدرت به منظور اثرگذاری و نفوذ بر دیگران انجام می‌شود.

اعمال قدرت ممکن است به صورت ترغیب(متقاعد کردن طرف مقابل با بحث و گفت‌وگو)، پیشنهاد پاداش، دادن پاداش، تهدید به مجازات، تحمیل مجازات غیرخشونت‌بار، فرمان شخص دارنده اقتدار یا کاربرد زور انجام شود (عالم، ۱۳۸۲: ۹۹ و ۱۰۰). اما از سوی دیگر باید توجه داشت اعمالی همچون کشتار و تخریب را که بدون هیچ مناسبت دوسویه و صرفاً با هدف آزار و اذیت و ترس‌آفرینی انجام می‌شود، نمی‌توان قدرت نامید، زیرا قدرت به میزان زیادی به ذهنیت قربانی وابسته است که آن اعمال قدرت را باور کند و بپذیرد (نای، ۱۳۹۳ : ۲۸). مثلاً اگر دیکتاتوری یکی از مخالفانش را که عاشق شهادت است، اعدام کند، بر

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

او اعمال قدرت نکرده است (البته ممکن است قصد آن دیکتاتور هم صرفاً نابودی مخالفش بوده باشد و نه تأثیرگذاری و اعمال قدرت بر او).

۲-۱. انواع قدرت

قدرت لزوماً به نفوذ منجر نمی‌شود (نای، ۱۳۹۳ : ۳۲)، اما اثرگذاری و اعمال قدرت را با توجه به نوع و ماهیت منابع مورد استفاده در آن می‌توان به دو نوع سخت و نرم تقسیم کرد:

۱-۲-۱. قدرت سخت

رویکرد سنتی مربوط به تحلیل قدرت، متکی بر قدرت عناصر ملی است که میزان قدرت کشورها را برحسب عواملی چون جمعیت، سرزمین، رفاه مادی، نیروی نظامی و قدرت دریایی محاسبه می‌کند. این تعریف مبتنی بر درک مکتب واقع‌گرایی است که به بُعد اجبار و عوامل مادی، از جمله قدرت نظامی اهمیت فراوانی می‌دهد. این توجه زیاد به نیروی نظامی موجب شده تا دیگر ابعاد قدرت نادیده گرفته شده یا به آن اهمیت کمتری داده شود (Baldwin, 2003:182).

اگر قدرت سخت را «توانایی تغییر رفتار دیگران، از طریق اجبار و تهدید به‌گونه‌ای که مطلوب ما باشد» تعریف کنیم (آشنا، ۱۳۹۰: ۸)، آنگاه باید مبتنی بر این تعریف از سرمایه‌های قدرت به نحوی استفاده شود که اجبار (بازداشتن یا واداشتن کسی از/ به انجام کاری از طریق فیزیکی)، تهدید (بازدارندگی برای تغییر در گزینه‌های مورد انتخاب دیگران)، ترس (توضیح و تشریح پیامدهای اقدام عمل بازیگران به‌گونه‌ای که این توضیح پیامد طبیعی اقدام بازیگر تلقی شود نه واکنش خصمانه به اقدامات بازیگر. منشأ ترس ایجادشده از این اقدام طرف اعمال‌کننده قدرت نیست) و طمع (در این منبع طرف مقابل شاید هیچ‌گاه همکاری و انجام کنش مورد نظر ما را جذاب و مشروع نداند، اما برای رسیدن به هدفی خاص یا پاداشی مهم خود را مجبور به انجام خواسته ما می‌داند) در آن تحقق یابد (آشنا، ۱۳۹۰: ۹).

بنابراین قدرت سخت می‌تواند شامل پاداش(هویج) یا تهدید(چماق) باشد؛ سیاست چماق و هویج همان به‌کارگیری قدرت سخت از طریق تهدید و پاداش است (نای، ۱۳۸۷ الف: ٤٣). «قدرت پلیسی، قدرت مالی و توانایی استخدام و اخراج، نمونه‌هایی از قدرت ملموس و سخت هستند که می‌توان از آن‌ها برای وادار کردن دیگران به تغییر موقعیتشان استفاده کرد» (نای، ۱۳۸۷ ج: ۷۰).

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

تعریف ابتدایی از قدرت بر مبنای توانایی تأثیرگذاری بر رفتار دیگران بوده است، اما مشکل این تعریف آن است که نمی‌توان این را پیش‌بینی کرد که در صورت نبود اعمال‌کننده قدرت، رفتار آن کشور چگونه خواهد بود(قدرت فقط به صرف حضور) (نای، ۱۳۸۷ ب: ۹۵).

امروزه قدرت‌های بزرگ در مقایسه با گذشته توان کمتری برای استفاده از منابع سنتی قدرت دارند (نای، ۱۳۸۷ ب: ۱۲۷). لذا «توسل به قدرت دست‌کم در میان کشورهای بزرگ سرشت اجبارآمیز کمتری پیدا می‌کند» (نای، ۱۳۸۷ ب: ۱۳٤).

جوزف نای استفاده از زور، تطمیع و تمهیداتی بر این مبنا را از مقوله قدرت سخت می‌داند. وی قدرت سخت را دفع و قدرت نرم را جذب برمی‌شمارد (نای، ۱۳۹۳ : ٤٦).

۱-۲-۲. قدرت نرم

منابع قدرت در حال تغییر است و اکنون تأکید کمتری بر نیروی صرف نظامی به‌عنوان یک منبع قدرت می‌شود (نای، ۱۳۸۷ ب: ۹۸). نای در مورد منابع قدرت نرم معتقد است: «قدرت نرم در یک کشور می‌تواند از سه منبع اصلی پدید آید: فرهنگ آن کشور(آن بخش‌هایی که برای دیگران دارای جذابیت است)، ارزش‌های سیاسی(که در داخل و خارج کشور مورد توجه باشند) و بالاخره سیاست خارجی(در صورتی که قانونی و مسئولانه به نظر برسد)» (نای، ۱۳۸۷ الف: ۵۱). اگر فرهنگ و ارزش‌های سیاسی یک کشور ویژگی‌های جهان‌شمول داشته باشند و فرهنگ و ارزش‌های محدود و منطقه‌ای نباشند و همچنین بتواند رفتارهای سیاست خارجی خود را قانونی و مسئولانه در قبال همه جهان نشان دهد، توانایی تأثیرگذاری بر رفتار دیگران و لذا قدرت نرم را دارد.

«قدرت نرم عبارت است از توانایی کسب مطلوب از طریق جاذبه؛ نه از طریق اجبار یا تطمیع.» افزایش قدرت نرم وابسته به این است که چقدر سیاست‌های ما از نظر دیگران مشروع تلقی شوند(نای، ۱۳۸۷ الف: ۲٤). همچنین اعتقاد به مشروع بودن اهداف، این توانایی را به دست می‌دهد که بدون تهدید، دیگران را به انجام یک کار ترغیب کرد (نای، ۱۳۸۷ الف: ۳۹). کشوری که الگو قرار گیرد و دیگران ارزش‌هایش را تحسین کنند(آرزوی رسیدن به آن سطح از رفاه و آزاداندیشی را داشته باشند) و خواهان پیروی از آن شوند، قدرت نرم دارد (نای، ۱۳۸۷ الف: ٤۳). لذا سعی می‌کند ارزش‌ها و اندیشه‌های خودش را ترویج دهد و آن‌ها را بهترین وضعیت و مناسب‌ترین الگو نشان دهد تا بدون هزینه و استفاده از قدرت سخت بتواند به اهدافش برسد.

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

«قدرت نرم توانایی تعیین اولویت‌هاست؛ به گونه‌ای که با دارایی‌های ناملموسی مثل جذابیت‌های فرهنگی، شخصیتی، ارزش‌های سیاسی، و نهادی مرتبط و همسو باشد یا سیاست‌هایی که مشروع به نظر می‌رسند یا دارای اعتبار معنوی هستند را پدید آورد. اگر یک رهبر ارزش‌هایی را ارائه کند که دیگران خود مایل به پیروی از آن‌ها باشند، اداره کردن آن گروه هزینه کمتری خواهد داشت» (نای، ۱۳۸۷ الف: ٤٤). البته واضح است که قدرت نرم باید بتواند از قبل مطلوبیت‌ها و خواسته‌های دیگران را به صورت مدنظر تغییر دهد. در قدرت نرم پذیرش درستی یک رفتار باعث انجام آن می‌شود نه ترس از تهدید یا تمایل به تشویق دیگران (نای، ۱۳۸۷ ج: ٧٤).

نای معتقد است که می‌توان بدون زور و اجبار و با شکل‌دهی به خواسته‌های دیگران و تعیین ترجیحات آن‌ها بر رفتارشان اثر گذاشت و نتایج مطلوب را به دست آورد. به عبارت دیگر با اثرگذاری بر تصورات و توقعات دیگران از امور موجّه و ممکن، ترجیحات آن‌ها «قاب‌بندی» می‌شود و لذا رفتارشان نیز مطابق خواسته ما تغییر می‌کند (نای، ۱۳۹۳ : ۳۳ و ۳۵). باورها و انگاره‌ها بر شکل‌گیری خواسته‌ها مؤثر است.

نای همچنین طیف زیر از انواع اقدامات برای تأثیرگذاری بر رفتار دیگران را مطرح می‌کند: صدور دستور ، تهدید و اجبار ، مشوق‌های اقتصادی ، تنظیم اولویت‌ها ، جاذبه خالص و متقاعد کردن . این طیف، از منابع سخت تا نرم را شامل می‌شود، اما بین انواع رفتار و منابع پیوندی کلی وجود دارد (نای، ۱۳۸۷ الف: ٤٧).

منابعی که اغلب ملازم با رفتارهای زاییده قدرت سخت هستند، ممکن است در شرایطی، بستری برای رفتاری برآمده از قدرت نرم نیز باشند (نای، ۱۳۹۳: ٤٦ – ٤٧). مثلاً بنیه نظامی هم می‌تواند منبع قدرت سخت باشد و هم از این لحاظ که توانایی نظامی و علمی یک کشور را نشان می‌دهد، می‌تواند بستری برای جذب افراد و در نتیجه منبع قدرت نرم باشد.

در عصر کنونی اطلاعات، قدرت نرم از اهمیت بالاتری نسبت به منابع قدرت سخت برخوردار است و احتمالاً کشورهایی که: ۱. بر فرهنگ و اندیشه‌هایی مسلط می‌شوند که به هنجارهای غالب جهانی نزدیک‌ترند (لیبرالیسم، تکثرگرایی و غیره) ۲. بیشترین دسترسی را به راه‌های متعدد ارتباطاتی دارند و به همین دلیل بر شیوه چارچوب‌بندی مسائل(در عرصه سیاست جهانی) تأثیر بیشتری می‌گذارند و ۳. اعتبارشان با عملکرد داخلی و بین‌المللی‌شان

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

افزایش می‌یابد، قدرت نرم بیشتری خواهند داشت (نای، ۱۳۸۷ ب: ۱۵۵). قدرت نرم نوع جدیدی از قدرت نیست و قبلاً نیز از آن بهره برده شده است(پیش از ابداع مفهوم آن).

۱-۲-۳. کنش قدرت سخت و نرم و داشتن قدرت هوشمند

بین قدرت سخت و نرم ارتباط وجود دارد و هر دو ابزار تأثیرگذاری بر دیگران برای رسیدن به هدف تلقی می‌شوند، اما در ماهیت رفتار و غیرمحسوس بودن منابع تفاوت دارند (نای، ۱۳۸۷ الف: ٤٦). قدرت سخت و نرم ممکن است یکدیگر را تقویت کنند یا با هم تداخل داشته باشند. اگر اعمال قدرت سخت به قدرت نرم صدمه بزند، آنگاه امکان رهبری و مدیریت دشوار خواهد شد (نای، ۱۳۸۷ ج: ۸۹-۹۱).

هر چند قدرت را داشتن قابلیت‌ها یا منابعی که می‌تواند بر نتایج اثر بگذارد تعریف می‌کنند، اما همیشه داشتن منابع و قابلیت‌ها به اثرگذاری بر نتایج منجر نمی‌شود، بلکه تبدیل منابع به قدرت نیازمند یک راهبرد است و هر منبع و قابلیتی در شرایطی خاص و مشخص می‌تواند به ایجاد قدرت بینجامد (نای، ۱۳۸۷ الف: ٤٠). در دنیای جدید داشتن منابع قدرت دلیل قدرت نخواهد بود، بلکه توانایی تغییر دادن رفتار دولت‌ها نشان‌دهنده قدرت است (نای، ۱۳۸۷ ب: ۱۲۲). فرایند تبدیل قدرت و داشتن راهبرد بهینه و مدیریت مدبرانه که همان «قدرت هوشمند» است در کسب نتایج مطلوب مؤثر است. منابع قدرت فقط مواد خام هستند و دستیابی به نتایج مطلوب به «رفتارهایی شرایط‌محور» بستگی دارد (نای، ۱۳۹۳: ۲۹-۳۱). فرایند تبدیل قدرت حلقه وصل منابع به اهداف و نتایج مطلوب است و تنها کسانی که می‌توانند ترکیب موفقی از منابع سخت و نرم را در شرایط مختلف ایجاد کنند، قدرت هوشمند دارند (نای، ۱۳۹۳: ۳۳). جوزف نای معتقد است: «در نبرد بر ضد شورشگری قوه نظامی می‌بایست برای جذب دل و دماغ عامه(شکل‌دهی به خواسته‌ها) با اهرم‌های قدرت نرم درآمیزد» (نای، ۱۳۹۳: ٤٥). به هر حال توانایی ترکیب قدرت سخت و نرم در یک راهبرد مؤثر، قدرت هوشمند است.

۱-۳. دیپلماسی فرهنگی

دیپلماسی فرهنگی را ساخت یک بزرگراه دوطرفه برای ایجاد کانال‌هایی به منظور ارائه تصویر واقعی و ارزش‌های یک ملت و همچنین تلاش برای فهم درست تصاویر واقعی و ارزش‌های سایر ملت‌ها تعریف کرده‌اند (Malone, 1988: 12). همچنین فرانک نینکوویچ

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

دیپلماسی فرهنگی را تلاش برای بالا بردن سطح تعامل بین ملت‌ها به منظور طراحی و ایجاد تفاهم‌نامه‌ها و توافقاتی بر مبنای ارزش‌های مشترک معرفی می‌کند (Ninkovich, 1996: 3). کامینگز تعریف جدیدتر و گسترده‌تری ارائه کرده و دیپلماسی فرهنگی را عبارت از تبادل ایده‌ها، اطلاعات، هنر، نحوه زندگی، نظام ارزشی، سنت‌ها و اعتقادات به منظور رسیدن به مفاهیم مشترک و تقویت تفاهم متقابل بین ملت‌ها دانسته است (Cummings, 2003: 1).

در مجموع دیپلماسی فرهنگی به تصویر کشیدن ارزش‌ها و اعتقادات یک تمدن برای دیگر تمدن‌ها با استفاده از ابزارهایی از جنس همان تمدن است؛ یعنی تلاش برای انتقال فرهنگ و تمدن از ملتی به سایر ملل. در عرصه روابط بین‌الملل این تبادل به منظور اثرگذاری بر سیاست خارجی انجام می‌شود (خانی، ۱۳۸٤).

دیپلماسی فرهنگی را می‌توان نمونه بارز اعمال قدرت نرم برشمرد که امکان نفوذ و اثرگذاری بر سایر ملت‌ها را فراهم می‌آورد و از طریق عناصری همچون فرهنگ، ارزش و ایده‌ها آن‌ها را به همکاری ترغیب می‌کند (خانی، ۱۳۸٤). نای این رویکرد را در تعارض کامل با قدرت سخت می‌داند (Nye, 2003). داچر کلتنر استاد روان‌شناسی دانشگاه برکلی نیز معتقد است در طول سال‌ها تحقیق و پژوهش مشخص شده است که در فرایند کسب و اعمال قدرت، همدلی و مهارت‌های اجتماعی بسیار بیشتر از زور، فریب و ترس اهمیت دارد (keltner, 2007).

۱-٤. اعمال قدرت و دیپلماسی فرهنگی ایالات متحده در عراق جدید

به‌کارگیری قدرت نرم توسط ایالات متحده امریکا از تأثیرات آزادی‌های چهارگانه مورد نظر روزولت بر اروپا آغاز شده است (نای، ۱۳۸۷ الف: ۲٤). ابتکار دیپلماسی فرهنگی نیز برای نخستین بار توسط ایالات متحده در سال ۱۹۳٦.م در کنفرانسی در کشور آرژانتین مطرح شد و در قالب کنوانسیون بوئنوس آیرس تجلی یافت (Mulcahy, 1999: 11) و سرآغازی برای تغییر رویکرد سیاست خارجی ایالات متحده در جهان شد. این تجربه بعدها در امریکای لاتین و در دوران جنگ جهانی دوم و جنگ سرد بین شوروی و ایالات متحده موفق عمل کرد، اکنون نیز با وجود اینکه به نظر می‌رسد بر سر راه‌های رسیدن به این هدف اجماع نظری میان استراتژیست‌ها و دولتمردان امریکایی وجود ندارد (خانی، ۱۳۸٤)، اما نگرانی از تصویر مشوه این کشور نزد افکار عمومی در جهان عرب و اسلام، توجه آن‌ها را به استفاده از مقوله

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

فرهنگ به‌عنوان ابزار دیپلماتیک و اثرگذاری معطوف کرده است (Mazzetti, 2005).

جنگ سخت ایالات متحده در عراق تحت عنوان مبارزه با تروریسم انجام شد، اما با پدیده تروریسم با قدرت سخت صرف نمی‌شود روبه‌رو شد و لازم است به قدرت نرم نیز توجه ویژه‌ای شود تا پذیرش این مبارزه با تروریسم برای مردم دنیا ممکن شود (نای، ۱۳۸۷ الف: ۲۹).

در روابط بین‌الملل اغلب منابع قدرت نرم از طریق ارزش‌های ارائه‌شده یک سازمان یا کشور تولید می‌شود یا به طور مثال ارائه یک الگوی کارآمد اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در داخل یک کشور می‌تواند منبع قدرت نرم آن کشور برای اثرگذاری بر دیگران باشد. در این میان ایالات متحده به دلیل سلطه جهانی بر فیلم و تلویزیون و همچنین تعداد بالای دانشجویانی که برای تحصیل به امریکا می‌روند، به‌خوبی می‌تواند الهام‌بخش ارزش‌ها، باورها، رؤیاها و آرزوهای دیگران باشد، لذا قدرت نرم بالایی دارد (نای، ۱۳۸۷ الف: ٤٧). ارزش‌های ایالات متحده از طریق رسانه‌ها، تبلیغات، بورس تحصیلی دانشجویان خارجی و غیره در جامعه مدنی عراق در حال پذیرفته شدن است و اغلب قشر تحصیلکرده که در فعالیت‌های جامعه مدنی این کشور مشارکت دارند، سودمندی و کارآمدی این ارزش‌ها را پذیرفته‌اند و در واقع اگر فکر و اندیشه امریکایی در جامعه عراق حاکم شود، عراق قلمرو ایالات متحده خواهد بود.

همچنان که بیان شد، قدرت سخت می‌تواند منبعی برای قدرت نرم نیز باشد، لذا در عرصه روابط بین‌الملل ممکن است یک کشور بخشی از قدرت نرم (پرستیژ نرم) خود را برای دستیابی به یک قدرت نظامی و سخت فدا کند. این مسئله در مورد حمله ایالات متحده علیه عراق در سال ۲۰۰۳ نیز صادق است، اما عدم همراهی قدرت‌های ضعیف‌تر (فرانسه، چین و روسیه) در این جنگ و ممانعت از صدور قطعنامه دوم شورای امنیت، مشروعیت جنگ را خدشه‌دار کرد و هزینه‌های جنگ را برای ایالات متحده بسیار بالا برد. ضمن اینکه دیپلماسی و جنبش‌های صلح‌طلبانه و ضدجنگ نیز باعث شدند تا بحث درباره جنایت‌های صدام به تهدید بودن حمله امریکا تغییر کند و این مسئله قدرت نرم و توان تأثیرگذاری ایالات متحده را بسیار محدود کرد؛ تا جایی که عربستان نیز به‌عنوان یک کشور دوست اجازه نداد از پایگاه‌های هوایی‌اش برای حمله به عراق استفاده شود یا پارلمان ترکیه مجوز ورود نیروهای

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی-پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

زمینی ائتلاف از خاک این کشور به عراق را صادر نکرد (نای، ۱۳۸۷ الف: ۷۲-۷٤).

با پخش تصاویری از کشته‌شدن غیرنظامیان عراقی، ناامنی مضاعف در عراق، پیدا نشدن اثری از سلاح‌های کشتار جمعی در عراق و انتشار تصاویری از شکنجه‌ها در زندان ابوغریب، به‌تدریج امریکا دیگر امکان توجیه به‌کارگیری قدرت سخت را نداشت؛ یعنی به نوعی از اعتبار و قدرت نرم ایالات متحده کاسته شده بود، لذا این کشور ناگزیر در دسامبر ۲۰۱۱ به صورت کامل از عراق خارج شد و اعمال همزمان قدرت سخت و نرم را کنار گذاشت و رویکردی صرفاً نرم را برای اثرگذاری بر رفتار جامعه و دولت این کشور اتخاذ کرد.

ایالات متحده از ابتدای جنگ، با علم به ضرورت پایان دادن به حضور نظامی خود در عراق، برای تثبیت حضور خود در این کشور و در پی آن منطقه خاورمیانه (با ساختن الگویی از یک کشور عربی با فرهنگ غربی) به فکر تأثیرگذاری بر عرصه فرهنگی- اجتماعی و تغییر نسل و فرهنگ این کشور بود (گوهری مقدم و جعفری، ۱۳۹۳)، لذا همزمان با حضور نظامی و سخت در این کشور، بسترها برای اعمال قدرت نرم و دیپلماسی فرهنگی نیز با حضور نهادها و مؤسسات جامعه مدنی ایالات متحده در عراق مهیا شد. از سال ۲۰۱۱ و پس از خروج نظامیان امریکایی از این کشور همچنان فعالان و نهادهای دیپلماسی فرهنگی و قدرت نرم ایالات متحده در عراق باقی مانده‌اند و فعالیت‌های گسترده‌ای ارائه می‌دهند. باراکاوباما در این زمینهطی سخنانی در روز ۳۱ آگوست۲۰۱۱ اظهار کرد: «به‌موازات کاهش حضور نظامی ما، غیرنظامیان ازخودگذشته‌مان، دیپلمات‌ها، امدادگران و مستشارانمان به منظور پشتیبانی از عراق - در حالی که به تقویت دولت خود، حل اختلافات سیاسی، اسکان مجدد کسانی که در اثر جنگ جا به جا شده‌اند، برقراری روابط با منطقه و با دنیا اشتغال دارند- وارد آنجا می‌شوند.»

«فرهنگ امریکایی منبع نسبتاً کم‌هزینه و سودمند دیگری برای قدرت نرم به حساب می‌آید» (نای، ۱۳۸۷ ب: ۱۳۵). و البته ایالات متحده با توجه به توانایی بالای رسانه‌ای، فرصت‌های بیشتری برای شنیده شدن پیام‌هایش در جهان و تأثیرگذاری بر افکار دیگران دارد (نای، ۱۳۸۷ ب: ۱۳۵). البته واضح است قدرت نرم ایالات متحده در عصر اطلاعات بیشتر محصول طبیعی شرایط اجتماعی و اقتصادی آن کشور است تا اقدامات رسمی‌اش (نای، ۱۳۸۷ ب: ۱٦۰).

۲. آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده به‌عنوان اصلی‌ترین ابزار اعمال قدرت نرم و

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

دیپلماسی فرهنگی ایالات متحده در عراق

آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده (USAID) در سال ۱۹۶۱ و در دوران ریاست جمهوری جان اف کندی به منظور کمک به توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورهای جهان ایجاد شد و در سال ۲۰۰۹ رسماً به‌عنوان آژانس همکار با وزارت امورخارجه و وزارت دفاع ایالات متحده امریکا معرفی شد. تا پیش از ۱۹۶۱ در قالب طرح مارشال چند نهاد مختلف در عرصه دیپلماسی عمومی ایالات متحده فعالیت می‌کردند که در این سال با فرمان اجرایی جان اف کندی در قالب آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده ارتقا یافتند و ادغام شدند.

طبق مطالب منتشرشده در سایت رسمی USAID، این آژانس به منظور کمک‌رسانی ایالات متحده به کشورهای در حال توسعه برای توسعه آن‌ها «در راستای منافع ملی ایالات متحده» ایجاد شده است و اهدافی از جمله ارتقای همکاری‌های خارجی برای بهبود شرایط اقتصادی، حمایت از دموکراسی و حکومت خوب، حمایت از حقوق بشر، ارتقای سلامت جهانی، بهبود امنیت غذایی و محصولات کشاورزی، بهبود پایداری محیط زیست، افزایش آموزش، کمک به جلوگیری از منازعات و بازسازی کشورهای جنگ‌زده و فراهم کردن کمک‌های انسانی در فجایع طبیعی و انسانی را پی می‌گیرد.

به طور کلی کشورهای غربی بعد از پایان جنگ سرد برنامه‌های سیاسی کمکی مختلفی را در جهت ترغیب دموکراسی پیش گرفتند که فعالیت‌های آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحدهنیز بخشی از اقدامات در همین راستا بود (ایپکچی، ۱۳۸٤).

همچنین در سایت رسمی آژانس چنین آمده است: «فعالیت‌های USAID برای خدمت به ارزش‌های راستین امریکایی –ارزش‌هایی که ریشه در اعتقادات راستین دارد– ادامه پیدا می‌کند.» دستگاه دیپلماسی ایالات متحده معتقد است که «بی‌ثباتی در این جهان به‌هم‌پیوسته می‌تواند بر ما هم اثر بگذارد، لذا ما باید در کنار ارتش نقش باثبات‌سازی در بین ملت‌ها داشته باشیم و حکومت‌های محلی را مسئولیت‌پذیر کنیم» و با این باور اقدامات و فعالیت‌های آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده را توجیه می‌کنند. همچنین این آژانس سعی می‌کند از شروع منازعات در کشورهای هدف پیشگیری کند، زیرا این هوشمندانه‌تر، امن‌تر و کم‌هزینه‌تر از فرستادن نیروی نظامی است. آن‌ها اصلی‌ترین هدف خود را از بین بردن فقر جهانی و آزاد کردن ظرفیت‌ها در جوامع دموکراتیک برمی‌شمارند.

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی –پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

این آژانس بدون محدودیت با دولت‌ها، نهادها، جوامع مدنی و بخش خصوصی در کشورهای مختلف همکاری می‌کندو امکان ارائه خدمات توسط متخصصان امریکایی را در کشورهای دیگر به منظور ارتقای سطح توسعه و استانداردهای زندگی مردم فراهم می‌آورد.

آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحدهو وزارت امور خارجه هم‌اکنون درگیر مسائل هنجاری و جانبداری در منازعات مذهبی نیز هستند و به بازنگری کتاب‌های درسی،بهبود آموزش دبستانی و دبیرستانی، توانمندسازی زنان،تعامل با اسلام‌گرایان میانه‌رو،مدرن‌سازی سیستم‌های حقوقی و نیز تشویق گفت‌وگوی ادیان نظر دارند (اسلامی و عبداللهی، ۱۳۸٦).

آژانس USAID –که کمتر از ۱درصد بودجه فدرال ایالات متحده به آن اختصاص دارد و در بیش از ۱۰۰ کشور فعالیت می‌کند– تا قبل از دهه ۱۹۷۰ در زمینه‌های تکنولوژیک و کمک‌های سرمایه‌ای به کشورها فعالیت می‌کرد و در دهه ۱۹۷۰ به سمت رفع نیازهای اصلی انسانی، آموزش، غذا، برنامه‌ریزی جمعیتی و سلامت تغییر رویکرد داد. همچنین در دهه ۱۹۸۰ به باثبات‌سازی سیستم اقتصادی و تقویت بازارهای داخلی کشورهای در حال توسعه پرداخت و در دهه ۱۹۹۰ رویکردش افزایش سطح زندگی و توسعه پایدار شد. این آژانس در دهه اول قرن ۲۰ به منظور مقابله با جنگ‌ها و همچنین بازسازی مناطق آسیب‌دیده و جنگ‌زده فعالیت می‌کرد.

آژانس که وظیفه سازمان‌دهی کمک‌های مالی ایالات متحده در جهان را بر عهده دارد، فعالیت‌هایش را در خاورمیانه متمرکز کرده است و در راستای افزایش نفوذ و قدرت نرم ایالات متحده در کشورهای منطقه کار می‌کند (هرسیج و تویسرکانی، ۱۳۸۸).فعالیت آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده در خاورمیانه بیشتر حول موضوعاتی از قبیل توسعه سیاسی، گسترش جامعه مدنی، بهبود زیرساخت‌های بهداشتی، آموزش و پرورش گسترش یافته است. اهمیت خاورمیانه برای ایالات متحده بیشتر از منظر تأمین انرژی ارزان و پایدار است. در سال‌های اخیر برنامه‌هایی برای گسترش ارزش‌ها و سبک زندگی امریکایی در این منطقه به اجرا گذاشته شده است.

۳. روش تحقیق

در این مقاله با استفاده از روش تحلیل محتوا به بررسی رویکرد فرهنگی ایالات متحده در عراق در قالب فعالیت‌های آژانس USAID در سال ۲۰۱٤ پرداخته شده است. تحلیل محتوا

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

که روش مطالعاتی کارآمدی در همه شاخه‌های علوم اجتماعی به‌شمار می‌آید، از جمله روش‌های مرسوم برای مطالعه دقیق و نظام‌مند انواع متون، به‌ویژه متون رسانه‌ای است و منظور از محتوا انواع واحدهای انتقال پیام، اعم از واژه‌ها، معانی، نمادها، تصاویر و غیره است که در یک متن یافت می‌شود. در تحلیل محتوا داده‌هایی که به شکل متن یا مجموعه‌ای از پیام‌ها وجود دارد و برای مثال در قالب کلمه‌ها و جمله‌ها بیان شده است، با شمارش نظام‌مند به برخی کمیت‌ها تبدیل می‌شود و این کمیت‌ها به‌مثابه مقیاس متغیرهای خاصی در نظر گرفته می‌شود (سیدامامی، ۱۳۸۷ : ۳۷۷ و ۳۷۸).

تحلیل محتوا را روشی دانسته‌اند که «بتوان بر اساس آن، خصوصیات زبانی یک متن گفته یا نوشته‌شده را به طور واقع‌بینانه یا عینی و به طور سیستماتیک، شناخت و از آن‌ها نیز استنتاج‌هایی درباره مسائل غیرزبانی؛ یعنی درباره خصوصیات فردی و اجتماعی گوینده یا نویسنده و نظرات و گرایش‌های وی، نمود»(رفیع‌پور، ۱۳۸٤: ۱۰۹).

منبع اصلی این مقاله به منظور بررسی فعالیت‌ها و برنامه‌های آژانس USAID در سال ۲۰۱٤ در کشور عراق صفحه فیس‌بوک «USAID عراق» بوده که تمام مطالب آن در این سال دیده شده است و سپس با هدف استنباط رویکرد فرهنگی ایالات متحده در عراق، دسته‌بندی فعالیت‌ها بر اساس هشت پروژه (برنامه) اصلی آژانس در عراق ۲۰۱٤ صورت پذیرفته و به صورت نظام‌مند مطالعه شده است و آنگاه کمیت‌ها بر اساس پراکندگی برنامه‌ها در استان‌های مختلف عراق، حامیان رسمی اجرای برنامه‌ها، مخاطبان فعالیت‌ها، قالب و نوع برنامه‌ها شمارش و تحلیل شده‌اند.

۴. برنامه‌های USAID در عراق ۲۰۱۴

٤-۱. پیشرفت حکومت :

پروژه پیشرفت حکومت یا «تقدم» در راستای تقویت حکومت عراق برنامه‌ریزی شده است. این برنامه با هدف بهبود ارائه خدمات دولتی به شهروندان با تقویت ظرفیت‌های محلی، دولتی و استانی است و توسط آژانس توسعه ایالات متحده امریکا، مؤسسات غیردولتی عراق، تعدادی از مؤسسات غیردولتی امریکا و مؤسسات و اداره‌های دولتی عراق، برای ارائه کمک‌های فنی و آموزشی ازطریقیکرویکرد نوآورانهبه منظور دستیابی بهتوسعهپایدارسازمانی

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعية دراسات العالم الاسلامي
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

در استان‌ها انجام می‌شود. اهداف این برنامه عبارت است از: آموزش‌های ظرفیت‌سازی در سطح استان، فرایندهای برنامه‌ریزی، بودجه‌بندی، نظارت بر منابع، روش تعامل با شهروندان عراقی، اطمینان از اولویت‌های محلی.

از آنجا که لازمه این کار آموزش و ارائه سازوکار جدید در ادارات محلی استانی است، مخاطبان پروژه تقدم آژانس ایالات متحدهشوراهای استانی، دفاتر استانداری استان‌ها، کمیته حوزه اقلیم‌ها و وزارت برنامه‌ریزی و بودجه است. این پروژه خود شامل طرح‌های خرد وجزئی است که بخش‌های مختلفی از نظام اداری- سازمانی عراق را شامل می‌شوند.

٤-٢. اصلاحات اداری :

پروژه اصلاحات اداری یا «ترابط» برنامه‌ای است که زیر شاخه حکمفرمایی خوب (تقویت حکومت) برنامه‌ریزی شده است. این بخش طی همکاری با دفاتر اجرایی دولت تلاش می‌کند با ایجاد واحدهای سیاسی، سیاست‌های لازم را تدوین کند و هدف اصلی آن بازسازی اداری در وزارتخانه‌ها و مؤسسات عراق و بالا بردن کیفیت مؤسسات و کارمندان در کشور عراق است. پروژه ترابط شامل سه برنامه اصلی است: اصلاح خدمات شهری، مدیریت سیاست‌های عمومی شهری، و جلوگیری از تمرکزگرایی اداری.

٤-٣. دسترسی به عدالت :

در پروژه دسترسی به عدالت یا «العدالة» همکاری‌های زیادی با نهادهای مختلف عراقی همچون مؤسسات غیردولتی، مؤسسات قانونی، دانشکده‌های حقوق، دبیرخانه نخست‌وزیری، کمیته حقوق بشر، زنان و خانواده در مجلس پارلمان و وزارتخانه‌هایی که خدماتی را به قشر محروم جامعه ارائه می‌دهند، انجام شده است. جمعیت آسیب‌پذیر و محروم عراق را زنان و بیوه‌زنان، یتیمان، آوارگان و معلولان از یک سو و اقلیت‌های مذهبی و قومی و کسانی که امکان دستیابی به حمایت‌های دولت و خدمات عمومی را ندارند از سوی دیگر تشکیل می‌دهند که به آگاهی‌بخشی نیاز دارند. هدف از برنامه عدالت که USAID آن را طراحی کرده، حمایت از رشد نهادهای ملی و محلی است که در حال ارائه اطلاعات و حمایت از جمعیت‌های آسیب‌پذیر هستند. بازوی اجرایی این پروژه مؤسسات غیردولتی عراق است.

٤-٤. گسترش مشارکت جامعه مدنی :

پروژه گسترش مشارکت جامعه مدنی، پروژه‌ای برای تقویت مشارکت جامعه مدنی/

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعیة دراسات العالم الاسلامی
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

شهروندان است که هدف از آن حمایت از توسعه و گسترش گروه‌های اصلی فعال در حوزه جامعه مدنی است. این پروژه در قالب تأسیس مؤسسات غیردولتی، تقویت مؤسسات کوچک، دوره‌های آموزشی و برگزاری برنامه‌های مختلف به منظور مشارکت مردم در اجتماع اجرا می‌شود.

٤-٥. مراقبت‌های بهداشتی اولیه :

سرمایه‌گذاری بلندمدت USAID در این پروژه بر سلامت نوزادان و مادران متمرکز است. از جمله اقداماتی که آژانس در این حوزه در کشور عراق انجام داده، همکاری با وزارت بهداشت عراق برای ارائه خدمات و مراقبت‌های بهداشتی از طریق طرحی موسوم به پروژه مراقبت‌های بهداشتی اولیه یا «الصحة» بوده است. هدف از این پروژه، افزایش استفاده از خدمات بهداشتی و مراقبت‌های درمانی از طریق تقویت و بهبود کیفی مدیریت در بخش نظام مراقبت‌های درمانی و بهبود مشارکت اجتماعی در ارائه خدمات است. برنامه‌های این پروژه شامل شکل‌گیری مدیریت برنامه‌های آموزشی، توسعه سیاست‌ها و روش‌ها برای ایجاد استانداردهای مراقبت در سراسر کشور و نیز توسعه استانداردها و دستورالعمل برای ارائه خدمات بالینی می‌شود.

٤-٦. حمایت از انتخابات :

رقابت سیاسی و اجماع‌سازی یکی از مؤلفه‌های مهم ایجاد جامعه دموکراتیک در عراق است. تبدیل عراق از یک کشور دیکتاتوری(حزب بعث) به کشوری دموکراتیک، به رقابت سیاسی و مشارکت مردم در انتخابات نیاز دارد. استقبال مردم از انتخابات و نامزد شدن افراد سرشناس در انتخابات می‌تواند به این هدف جامه عمل بپوشاند. پروژه حمایت از انتخابات ارائه‌دهنده کمک‌های فنی و نظارتی و نیز آموزش کمیساریای عالی مستقل انتخابات است. کمیساریای عالی انتخابات با بهره‌گیری از برنامه‌های انتخاباتی که پیش از این آژانس ارائه کرده بود، انتخابات‌هایی را که از سال ۲۰۰٤ تاکنون انجام شده با موفقیت مدیریت کرده است. آژانس فراهم کردن کادر و آموزش آن‌ها به صورت حرفه‌ای در هر انتخابات را دنبال می‌کند.

٤-٧. تجارت محصولات کشاورزی :

پروژه تجارت محصولات کشاورزی در قالب دو برنامه «إنماء» (با هدف افزایش رقابت بین کشاورزان عراقی) و «الحصاد» (با هدف ارزیابی تأثیر اقتصادی شوری آب وخاک و ایجاد

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

راه‌حلی برای مدیریت این مشکل) و در چارچوب حوزه اقتصادی در سال ۲۰۰٤ توسط آژانس در عراق آغاز شد. به طور کلی می‌توان گفت این پروژهبه سرمایه‌گذاری در حوزه علمی و فناوری تحقیقات کشاورزی، توسعه بازارهای تجاری و ارائه خدمات کشاورزی بهتر به مردم عراق پرداخته است.

٤-۸. اشتغالزایی :

این پروژه به منظور اشتغالزایی و رفع معضل بیکاری در عراق اجرا شده است و مجریان آن هدف از اجرای این طرح را توانمندسازی اقتصادی جوانان عراقی به‌ویژه زنان، و پشتیبانی از خانواده‌های آسیب‌دیده و اقلیت‌های مذهبی می‌دانند که زندگی اقتصادی‌شان در حوادث سال‌های گذشته آسیب دیده است. شیوه اجرای این برنامه به نحوی خواهد بود که طی آن دوره‌های آموزشی زیادی برای جوانان عراقی به منظور کارآفرینی و بهبود مهارت‌های آن‌ها برگزار خواهد شد تا شرکت‌کنندگان با افزایش مهارت‌های خود و دریافت وام بتوانند اشتغالزایی کرده و زندگی اقتصادی خود را آغاز کنند.

۵. تحلیل محتوای فعالیت‌های USAID در عراق ۲۰۱۴

۵-۱. پراکندگی پروژه‌ها در ماه‌های سال:

پروژه‌های آژانس به صورت پراکنده در تمام سال و در قالب‌های مختلف اجرایی برگزار شده‌اند. همچنان که در جدول زیر دیده می‌شود، بیشترین حجم اجرای پروژه‌ها در ماه‌های فوریه و مارس بوده است و سه پروژه ترابط، العدالة و الفرص نیز بالاترین تعداد برنامه‌ها را دارند که این موضوع تمرکز آژانس بر اصلاح سیستم اداری و اجرایی، برقراری ساختار عادلانه و جلوگیری از ضایع شدن حقوق اقشار آسیب‌پذیر و فراهم کردن زمینه‌های لازم برای اشتغالزایی و رفع مشکل بیکاری را به‌خوبی نشان می‌دهد. اما مجموع دو پروژه تقدم و ترابط که مربوط به آموزش عرصه حکومتداری و امور اداری در استان و دولت مرکزی است، نسبت بالایی از پروژه‌ها را شامل شده است.

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

پراکندگی پروژه‌ها									
ماه	تعداد فعالیت	تقدم	ترابط	العداله	توسیع المشارکه	الصحه	حمایت از انتخابات	الحصاد	الفرص
ژانویه	۷	۲	۱	۳	۱	۰	۰	۰	۰
فوریه	۱٤	٤	۲	۲	۰	۰	۱	۳	۲
مارس	۱۳	۲	۵	۳	۳	۰	۰	۰	۰
آوریل	۱۰	۱	۲	۱	۲	۱	۰	۰	۳
می	٤	۰	۱	۰	۲	۰	۰	۰	۱
ژوئن	۳	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
ژولای	۲	۰	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۰
آگوست	۷	۱	۱	۰	۰	۳	۱	۰	۱
سپتامبر	٤	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۲
اکتبر	۵	۰	۰	۰	۲	۲	۱	۰	۰
نوامبر	٤	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۲
دسامبر	۹	۰	۱	۲	۱	۲	۱	۰	۲
جمع	۸۲	۱۲	۱۵	۱٤	۱۲	۸	۵	۳	۱۳

۵-۲. پشتیبانی اجرایی پروژه‌ها:

آژانس همواره سعی کرده است در اجرای برنامه‌ها از نهادهای عراقی نیز کمک بگیرد تا هم از طریق دخالت دادنشان در پروژه‌ها تقید و دلبستگی‌شان به پروژه‌ها را تقویت کند و هم شرایط لازم برای یادگیری و اتکا به خود را برایشانفراهم آورد. در مجموع بیشترین پشتیبانی از سوی سازمان نخست‌وزیری و شوراهای استانی بوده است که نشان از میزان بالای هماهنگی بین آژانس و دولت عراق برای اجرای پروژه‌ها دارد. اما مؤسسات غیردولتی نیز سهم بالایی را به خود اختصاص داده‌اند که تقویت و ارتقای این مؤسسات در عراق را نشان می‌دهد.

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعية دراسات العالم الاسلامي
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

پشتیبانی اجرایی پروژه‌ها					
ماه	تعداد فعالیت	سازمان نخست	شورای استانی	مؤسسات غیر دولتی	سایر
ژانویه	۷	۳	۲	۲	۰
فوریه	۱٤	٦	٤	٤	۰
مارس	۱۳	٥	٤	٤	۰
آوریل	۱۰	۳	۱	٤	۲
می	٤	۰	۲	۲	۰
ژوئن	۳	۰	۱	۲	۰
ژولای	۲	۱	۰	۱	۰
آگوست	۷	۳	۳	۱	۰
سپتامبر	٤	۲	۱	۱	۰
اکتبر	٥	۲	۱	۱	۱
نوامبر	٤	۱	۰	۱	۲
دسامبر	۹	۳	۳	۲	۱
جمع	۸۲	۲۹	۲۲	۲٥	٦

۳-٥. قالب‌های اجرای پروژه‌ها:

پروژه‌های سال ۲۰۱٤ آژانس در ۱۰ قالب متفاوت اجرا شده‌اند. بیشتر پروژه‌ها به صورت کارگاه‌های آموزشی بوده است. نیاز جامعه عراق برای یادگیری مهارت‌ها و مشاهده تجارب مهم‌ترین دلیل برای اهمیت برگزاری این کارگاه‌هاست. ارائه مشاوره و حمایت نیز بخش عمده‌ای از فعالیت‌ها را به خود اختصاص داده است. آغاز فعالیت‌ها همیشه نیازمند مشاوره و حمایت برای تأمین مالی و مدیریت صحیح است که آژانس این مهم را به‌خوبی فراهم کرده است.

قالب‌های اجرای پروژه‌ها											
ماه	تعداد فعالیت	تفاهم نامه	پیام در فضای مجازی	دیدار	مسابقه	نشست	حمایت، مشاوره مالی و مدیریتی	کارگاه	اعطای گواهینامه بهداشتی	نمایشگاه	کنفرانس، همایش، جشن
ژانویه	۷	۰	۰	۰	۱	۱	۲	۰	۰	۰	۳
فوریه	۱٤	۱	۰	۰	۲	٤	۳	۳	۰	۰	۱
مارس	۱۳	۰	۰		۰	۲	۱	٥	۰	۰	٥

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

آوریل	۱۰	۰	۰		۰	۱	٤	۲	۱	۱	۰
می	٤	۰	۰		۰	۰	۲	۲	۰	۰	۰
ژوئن	۳	۰	۰		۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰
ژولای	۲	۰	۰		۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰
آگوست	۷	۰	۰		۰	۰	۱	۲	۲	۰	۰
سپتامبر	٤	۰	۳		۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰
اکتبر	۵	۰	۰		۰	۰	۲	۱	۰	۰	۲
نوامبر	٤	۰	۱		۰	۰	۰	۱	۰	۱	۱
دسامبر	۹	۰	۰		۰	۱	۱	٤	۰	۱	۰
جمع	۸۲	۱	٤		۳	۹	۱۹	۲۲	۳	۳	۱۲

٤-۵. مخاطب پروژه‌ها:

بررسی پروژه‌های آژانس نشان می‌دهد که جامعه هدف آن در اغلب فعالیت‌ها مسئولان عراقی بوده است. همچنان که در قسمت پراکندگی پروژه‌ها اشاره شد، در مجموع دو پروژه تقدم و ترابط(که برای آموزش مسئولان هستند) بالاترین تعداد برنامه‌های آژانس را داشته‌اند، لذا در این بخش نیز مشخص است که بیشترین مخاطب برنامه‌های آژانس مسئولان هستند. توجه به لزوم آموزش و تقویت حکومتداری و امور اداری در عراق سبب شده است که به آموزش مسئولان اهتمام ویژه شود. همچنین از آنجا که پروژه‌های مربوط به آگاهی‌بخشی اجتماعی، حمایت‌ها ونیز آموزش‌های مهارتی به منظور اشتغالزایی، خدمات بهداشتی و درمانی و توسعه مشارکت‌های جامعه مدنی که برای عامه مردم برگزار می‌شوند، در قسمت پراکندگی پروژه‌ها کمیت بالایی داشتند، در این قسمت نیز مشاهده می‌شود که بخش عمده‌ای از برنامه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

مخاطب پروژه‌ها				
عامه مردم	مسئولان	نخبگان	تعداد فعالیت	ماه
ژانویه	۷	۲	۳	۲
فوریه	١٤	۳	۸	۳
مارس	۱۳	٤	٦	۳
آوریل	۱۰	۳	٤	۳

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

می	٤	٠	٢	٢
ژوئن	٣	٠	١	٢
ژولای	٢	١	١	٠
آگوست	٧	٢	٣	٢
سپتامبر	٤	١	١	٢
اکتبر	٥	٣	٢	٠
نوامبر	٤	١	١	٢
دسامبر	٩	٢	٣	٤
جمع	٨٢	٢٢	٣٥	٢٥

٥-٥. پراکندگی استانی پروژه‌ها:

اگر کشور عراق را سه قسمت شمالی، مرکزی و جنوبی در نظر بگیریم، می‌توان گفت که به ترتیب استان‌های اربیل، بغداد و بصره مهم‌ترین استان‌های این سه قسمت به شمار می‌آیند، لذا در جدول پراکندگی استانی پروژه‌ها مشاهده می‌شود که آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده نیز بیشترین فعالیت خود را در این سه استان اجرا کرده است. توجه به فضای مجازی (اجرای برنامه‌هایی همچون نمایشگاه‌های مجازی و غیره) نیز از نکات قابل توجه در برنامه‌های آژانس است که با هزینه‌های بسیار کمتر،مخاطبان بیشتری را جذب می‌کند.

پراکندگی اجرای پروژه‌ها در استان‌های عراق																			
ماه	تعداد	دهوک	اربیل	سلیمانیه	قادسیه	دیالی	المثنی	الانبار	صلاح	بغداد	بابل	کربلا	نجف	بصره	میسان	ذی قار	واسط	فضای مجازی
ژانویه	٧	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٦	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
فوریه	١٤	٠	٢	٠	٠	٠	١	٠	٠	٥	٠	٠	١	١	١	٠	١	٢
مارس	١٣	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٦	١	١	١	١	٠	١	٠	٠
آوریل	١٠	٠	٠	١	٠	١	١	١	٠	٣	١	٠	٠	١	٠	١	٠	٠
می	٤	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠
ژوئن	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠
ژولای	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١
آگوست	٧	٢	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	١

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

سپتامبر	٤	٠	٢	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠
اکتبر	٥	٠	٢	٠	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١
نوامبر	٤	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٢
دسامبر	٩	١	٢	٠	٠	٠	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٤	٠	٠	٠	٠	٠	٠
جمع	٨٢	٣	١٢	١	٢	٣	٢	٢٩	١	١	٢	٢	١٠	٢	٢	٢	١	٢	٧

٦-٥. نوع و حوزه فعالیت پروژه‌ها:

فعالیت‌های سیاسی- اجتماعی در سطح استانی و کشوری در مجموع بیشترین تعداد فعالیت‌های آژانس را شامل شده است. توجه و تأکید بسیار بالای آژانس(حدود ٤٠ درصدی) به حوزه سیاسی حائز اهمیت است. پس از آن نیز دو حوزه حقوقی و اقتصادی بسیار مورد توجه بوده و همانگونه که در جدول دیده می‌شود،کمترین سطح فعالیت‌ها به حوزه بهداشتی اختصاص داشته است.

نوع و حوزه فعالیت‌ها							
ماه	تعداد فعالیت	سیاسی (در سطح استان)	سیاسی (در سطح کشور)	حقوقی	فرهنگی	بهداشتی	اقتصادی
ژانویه	٧	٢	١	٣	١	٠	٠
فوریه	١٤	٤	٣	٢	٠	٠	٥
مارس	١٣	٢	٥	٣	٣	٠	٠
آوریل	١٠	١	٢	١	٢	١	٣
می	٤	٠	١	٠	٢	٠	١
ژوئن	٣	١	١	١	٠	٠	٠
ژولای	٢	٠	٢	٠	٠	٠	٠
آگوست	٧	١	٢	٠	٠	٣	١
سپتامبر	٤	١	٠	١	٠	٠	٢
اکتبر	٥	٠	١	٠	٢	٢	٠
نوامبر	٤	٠	٠	١	١	٠	٢
دسامبر	٩	٠	٢	٢	١	٢	٢
جمع	٨٢	١٢	٢٠	١٤	١٢	٨	١٦

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

ایـالات متحـده کـه همزمـان بـا آغاز جنگ سـخت علیـه عراق عرصـه دیپلماسـی فرهنگی و قـدرت نـرم خـود را نیـز در ایـن کشـور فعال کـرده بود، پـس از خروج نیروهـای نظامی از عـراق همچنـان بـر اثرگـذاری و نفـوذ خـود از طریـق نهادهـای جامعـه مدنی بـر عراق ادامـه می‌دهـد. آژانـس USAID به‌عنـوان یکی از اصلی‌تریـن ابزارهای دیپلماسـی فرهنگی ایـالات متحـده، هر سـاله در عراق فعالیت‌های گسـترده‌ای را به منظور اثرگـذاری بر جامعه عـراق در زمینه‌هـای فکـری، فرهنگـی، اقتصـادی و سیاسـی اجـرا می‌کند. تحلیـل محتوای فعالیت‌هـای آژانـس توسـعه بین‌المللـی ایـالات متحـده در عـراق ۲۰۱٤ نشـان می‌دهد که:

۱. فعالیت‌های آژانس در تمام ماه‌های سال پراکنده و در قالب‌های اجرایی مختلفی بوده است، اما بیشترین حجم فعالیت‌ها در ماه‌های فوریه و مارس صورت گرفته که اغلب در قالب کارگاه‌های آموزشی و حمایت و مشاوره اجرا شده‌اند. توجه ویژه آژانس به این دو نوع قالب اجرایی به دلیل نیاز بالای جامعه عراق به یادگیری مهارت‌های اجرایی و مشاوره برای آغاز فعالیت‌هاست.

۲. تمرکز ویژه آژانس بر اصلاح سیستم اداری و اجرایی و حکومتداری در عراق سبب‌شده است که در مجموع دو پروژه ترابط و تقدم بالاترین میزان فعالیت‌های آژانس را به خود اختصاص دهند و لذا بیشترین مخاطبان برنامه‌های آژانس هم مسئولان عراق بوده‌اند. دو پروژه العدالة و الفرص نیز در مراتب بعدی قرار دارند که بیانگر توجه آژانس به ایجاد ساختار عادلانه و جلوگیری از ضایع شدن حقوق اقشار آسیب‌پذیر و فراهم کردن زمینه‌های لازم برای اشتغالزایی و رفع مشکل بیکاری در عراق است. این نکات نشان از آن دارد که تربیت کارمندان و مسئولان عراقی بر مبنای عملکرد مورد قبول ایالات متحده بیشترین اهمیت را دارد.

۳. تمرکز فعالیت‌های آژانس بر سه استان تقریباً توسعه‌یافته اربیل، بغداد و بصره نشان می‌دهد که آژانس در مناطق دورافتاده و حاشیه‌ای عراق فعالیت کمتری داشته است. بنابراین مخاطب قرار دادن مناطق توسعه‌یافته‌تر این کشور اهمیت بیشتری در سیاستگذاری ایالات متحده برای عراق دارد.

٤. سیاست‌های آژانس بر این اساس استوار است که به منظور ایجاد تجربه آموزشی حتماً در اجرای برنامه‌های خود از نهادها و مؤسسات داخلی عراق کمک می‌گیرد. بیشترین

انجمن مطالعات جهان اسلام
Islamic World Studies Association
جمعية دراسات العالم الاسلامي
فصلنامه علمی -پژوهشی
پژوهشهای سیاسی جهان اسلام

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

پشتیبانی اجرایی از برنامه‌های آژانس از سوی نخست‌وزیری و شوراهای استانی صورت گرفته، لذا مشخص است که هماهنگی بالایی بین آژانس و نهادهای دولتی در عراق وجود دارد و مسئولان عراق فعالیت‌های آژانس را مشروع و مؤثر می‌دانند و به همکاری با آن توجه دارند.

۵. بیشترین تمرکز آژانس بر آموزش و تقویت حوزه سیاسی و تربیت کادر اجرایی و مدیریتی در بین مسئولان عراقی بوده و توجه کمتری به مقوله‌های عام همچون بهداشت و درمان شده است. این موضوع به طور واضح اولویت‌های ایالات متحده در عراق را مشخص می‌کند.

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

منابع

چند قطعه عکس، چند پیام الکترونیک شنودشده توسط سیا مبنی بر پاکسازی اماکن نگهداری سلاح‌های کشتار جمعی و اظهارات یک عضو اسیرشده القاعده، با این محتوا که القاعده در عراق آموزش ساخت سلاح‌های شیمیایی و میکروبی می‌بیند.

Command power

Coercion

Economic inducement

Agenda sitting

Pure attraction

Co-optive power

http://iipdigital.usembassy.gov/st/english/article/2010/08/20100831205702el-rem1.578927e-03.html#axzz3XgvtL3z4

بیشتر مطالب منتشرشده در این قسمت از مقاله، از سایت رسمی آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده با آدرس اینترنتی http://www.usaid.gov/ به دست آمده است، لذا از تکرار ارجاع به این منبع خودداری شده است.

UNITED STATES AGENCY INTERNATIONAL DEVELOPMENT

این صفحه با آدرس https://ar-ar.facebook.com/usaidiraq در فضای مجازی فعالیت می‌کند.

توضیحات برنامه‌های آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده در عراق نیز به طور کامل از سایت رسمی آژانس و برخی سایت‌های فرعی اجرا و تبلیغ مستقیم برنامه‌ها استخراج شده است.

Governance Strengthening Project/تقدم/

Administrative Reform/ترابط/

Access to Justice Program/العدالة/

Community Action Program/توسیعالمشارکة/

Primary Health Care Project/الصحة/

Elections Support Program

Independent High Electoral Commission.

(IHEC) موظف به اعلام و اجرای مقررات و قوانین و روش‌های مربوط به رفراندوم و انتخابات در عراق است که همانگونه که بیان شد، آموزش اعضای آن به عهده آژانس بوده است.

Agribusiness/ إنماء -الحصاد/

Foras-jobs/فرص/

در جدول‌های این بخش به منظور کوتاه‌نویسی از معادل‌های عربی پروژه‌ها استفاده شده است.

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

منابع فارسی و عربی:
اسلامی، رضا و محسن عبداللهی(۱۳۸٦)، «سیاست خارجی امریکا و نوسازی اسلامی (گزارش ویژه مؤسسه صلح ایالات متحده امریکا)»، *اطلاعات سیاسی- اقتصادی*، سال بیست‌ویکم، شماره ۱۱ و ۱۲، صص ٦٥-٥٤.
آشنا، حسام‌الدین (۱۳۹۰)، *درآمدی بر قدرت هوشمند مطالعاتی برای جمهوری اسلامی ایران*، تهران: مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی، مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.
ایپکچی،محمدحسن (۱۳۸٤)، «توسعه و دموکراسی در افریقا»،*مطالعات افریقا*، سال دهم، شماره ۱۱، صص ۱۷۰-۱۲۳.
خانی، محمدحسن (۱۳۸٤)، «دیپلماسی فرهنگی و جایگاه آن در سیاست خارجی کشورها»، *دانش سیاسی*، سال اول، شماره ۲، صص ۱٤۸-۱۳٥.
رفیع‌پور، فرامرز (۱۳۸٤)، *تکنیک‌های خاص تحقیق در علوم اجتماعی*، تهران: شرکت سهامی انتشار.
سیدامامی، کاووس (۱۳۸۷)، *پژوهش در علوم سیاسی*، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی و دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، چاپ دوم.
عالم، عبدالرحمن (۱۳۸۲)، *بنیادهای علم سیاست*، تهران: نشر نی، چاپ دهم.
غوردن، مایکل و برنارد ترینور (۱٤۲۸ق)، *التفاصیل الخفیه لغزو العراق و احتلاله*، ترجمه إلی العربیهٔأمین الایوبی، بیروت: الدار العربیه للعلوم‌ناشرون.
قربانی، جواد و بهزاد رَوَن (۱۳۹۳)، *آموزش سیاسی*، تهران: دنیای اقتصاد.
گوهری‌مقدم، ابوذر و امیدرضا جعفری هرندی (۱۳۹۳)، «مؤلفه‌های دیپلماسی فرهنگی ایالات متحده در عراق جدید»، *جستارهای سیاسی معاصر*، سال پنجم، شماره اول، صص ۱۳٤-۱۱۷.
لطیف الزبیدی، حسن (۲۰۰۸)، *العراق و البحث عن المستقبل*، بیروت: مرکز العراقی للبحوث.
لوران، اریک (۲۰۰۳)، *حرب آل بوش: اسرار نزاع لا یمکن الاعتراف بها*،ترجمه إلی العربیهٔ سلمان حرفوش، بیروت: دار الخیال للطباعهٔ والنشر والتوزیع.
نای، جوزف (۱۳۸۷ الف)، *قدرت نرم*، ترجمه سیدمحسن روحانی و مهدی ذوالفقاری،تهران: دانشگاه امام صادقعلیه‌السلام.
------- (۱۳۸۷ ب)، *قدرت در عصر اطلاعات؛ از واقع‌گرایی تا جهانی‌شدن*، ترجمه سعید میرترابی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
------- (۱۳۸۷ ج)، *رهبری و قدرت هوشمند*، تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران.
------- (۱۳۹۳)،آینده قدرت، ترجمه احمد عزیزی، تهران: نشر نی.
هرسیج،حسین ومجتبیتویسرکانی (۱۳۸۸)،«مقایسه میزان قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده امریکا در خاورمیانه»، دانش سیاسی، سال پنجم، شماره ۲، صص ۲۰٤-۱٦۹.

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]

منابع لاتین:

Baldwin, David A. (2003), "Power and International Relations", In W. Carlsnaes et al, *Handbook of International Relations*, London: Sage.

Cummings, Milton C. (2003),*Cultural Diplomacy and the US Government: A Survey*, Washington D. C.: Center for Arts and Culture.

Keltner, Dacher (2007), "The Power Paradox", *Greater Good*, NO. 15, In: http://greatergood.berkeley.edu/article/item/power_paradox

Lasswell, H. D. and A. Kaplan(1950), *power and society; A Framework for Political Analysis*, New Haven: Yale university press.

Malone, Gifford D. (1988), *Political Advocacy and Cultural Communication: Organizing The Nation's Public Diplomacy*, University Press of America.

Mazzetti, Mark (2005, Dec),"U.S. Military Covertly Pays to Run Stories in Iraqi Press", *Los Angeles Times*, NO. 1.

Mulcahy, Kevin V. (1999), "Cultural Diplomacy and the Exchange Programs: 1938-1978", *The Journal of Art Managements*, Vol. 29, pages 7-28.

Ninkovich, Frank (1996),*U.S. Information Policy and Cultural Diplomacy*, Published by: Foreign Policy Association.

Nye J.r., Joseph S. (2003), "Soft Power: Propaganda Isn't the Way", *The International Herald Tribune*, January 10.

منابع اینترنتی:

http://www.usaid.gov

https://ar-ar.facebook.com/usaidiraq

http://iipdigital.usembassy.gov

http://www.techdiplomacy.ir

به این مقاله این‌گونه ارجاع دهید:

خواجه سروی، غلامرضا؛ حکیم، محمدباقر؛ درویشی، داریوش (۱۳۹٤)، رویکرد فرهنگی ایالات متحده امریکا در عراق ۲۰۱٤ (تحلیل محتوای فعالیت‌های آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده در عراق) *فصلنامهٔ پژوهشهای سیاسی جهان اسلام*، س۵، ش٤، زمستان ۹٤، صص ۱-۲٦.

DOI: ۱۰.۲۱۸۵۹/priw-۰۶۰۱۰۱

[Downloaded from priw.ir on 2026-11-11]